

WHO/CDS/EPR/LYO-ESS

Водич за корисници

на

**Софтверската алатка Рано Предупредување
за надзор на преносливите болести**

EWARN

Вовед	3
EWARN	3
Концептот за Графички Кориснички Интерфејс	3
1. Вовед.....	3
2. Преглед на дрво	3
Алатки на софтверот	5
1. Првиот прозорец.....	5
Јазици.....	6
Копии.....	6
2. Менаџмент на местата	6
Хиерархија на местата.....	7
Детали на местата	8
Детали на установата	10
Контакт лице	10
Информации	10
Деца во место	10
Популација во место.....	11
3. Внес на податоци	Error! Bookmark not defined.
Прегледување и модифицирање на извештаите	12
Создавање нов извештај.....	13
Детална табела на податоци	16
4. Извештаи	17
Глобалниот Word и XHTML извештаите.....	17
Однапред дефинирани извештаи	18
5. Пребарувај.....	19
6. Екстрактор на податоци.....	22
Избирање на места.....	23
Избирање на старосни групи	25
Избирање индикатори	25
Избирање на опсегот на датуми и болести.....	27
Прегледување и испраќање на резултатите.....	27
Сочувување и модифицирање на филтеро.....	Error! Bookmark not defined.
7. Примање/испраќање	Error! Bookmark not defined.
Испраќање на податоците до наредно повисоко ниво.....	31
Внесување(примање) податоци од пониско ниво	32
8. Настани	33

Вовед

EWARN

Функцијата за рано предупредување на надзорот на преносливите болести бара податоците да бидат добиени и анализирани на најбрз можен начин со цел да се осигура брзо откривање на типови на болести што може да бара верификација, истражување и реакција.

Оваа EWARN алатка го зајакнува системот за надзор на преносливите болести преку тоа што нуди можности за внесување на податоците и нивна размена, како и редовни, автоматизирани анализи на податоците со фокусирање и предупредување на ситуации кои бараат инто внимание на одговорниот епидемиолог.

Концептот за Графички Кориснички Интерфејс

1. Вовед

Графичкиот кориснички интерфејс е креиран со цел да ги постигне следниве цели:

- Избегнување на огромен број различни прозори.
- Корисникот секогаш може да го види главното мени освен кога разгледува извештај.
- Корисникот може лесно да се префрла на разните алатки на софтверот без да затвора и повторно отвора прозори.

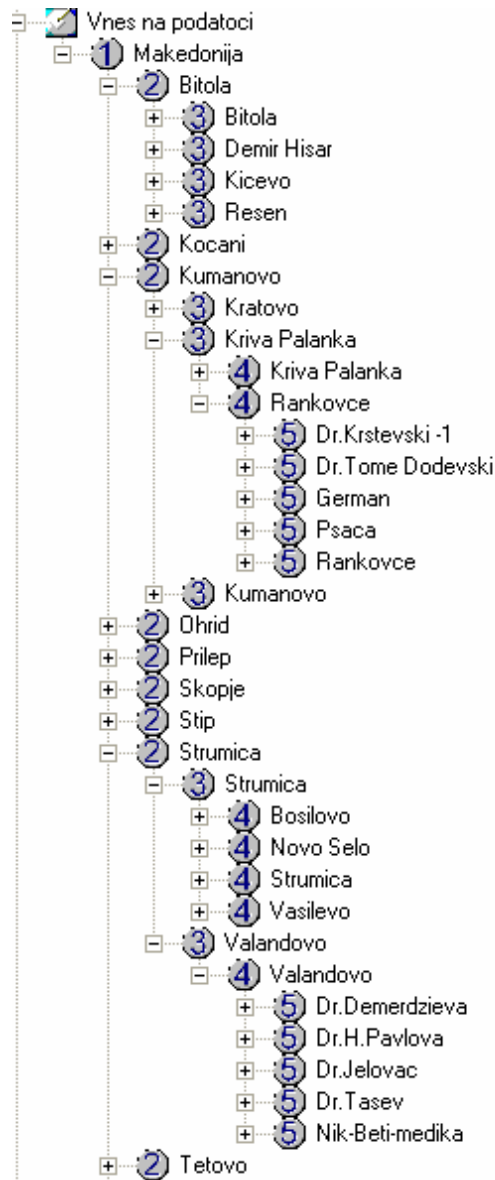
За да се постигнат овие цели, се користи хиерархиски преглед на дрво.

2. Преглед на дрво

Прегледот на дрво е начин на презентирање на хиерархиите, што им дозволува на корисниците да се движат низ различните алатки како и низ хиерархијата на локации, извештаи и слично.

Дел од ова дрво е однапред дефиниран, но дел од него ќе се смени кога корисникот ќе ги измени податоците.

Ова дрво може да изгледа, на пример, како следниов прозорец:

Три акции можат да бидат преземени со овој преглед на дрво:

- **Проширување на јазол:** Со притискање на малото + (плус) пред еден јазол, овој јазол се проширува. Ова значи дека сите негови деца стануваат видливи.

Кога јазолот е проширен, малото + (плус) станува мало – (минус).

- **Стеснување на јазол:** Со притискање на малото – (минус), јазолот се стеснува; ова значи дека сите негови деца стануваат невидливи. Ова мора да се користи за прегледот на дрвото да остане јасен. Кога се отворени премногу јазли, станува тешко да се управува. Затоа штом корисникот завршил со употреба на децата на еден јазол, тој/таа треба секогаш да го стесни истиот.

- **Селектирање на јазол.** Со притискање на текстот на јазолот, овој јазол посинува и неговиот соодветен прозорец се отвора на десната страна на екранот.

Секој тип на јазол е поврзан со различен прозорец; во следното поглавие ќе ги поминеме сите такви прозорци. Кога за јазолот не е поврзано ништо, ќе се прикаже првиот прозорец.

Алатки на софтверот

1. Првиот прозорец

Првиот прозорец кој се прикажува кога се отвора апликацијата е следниов:

Елементите на овој прозорец се следниве:

- Дрвото опишано во претходното поглавие (прикажано на левата страна од екранот)
- Мени кое му дозволува на корисникот да го избере јазикот на апликацијата
- Копче **Копирај ја базата на податоци** кое овозможува создавање на копија на податоците
- Копче за затворање на апликацијата

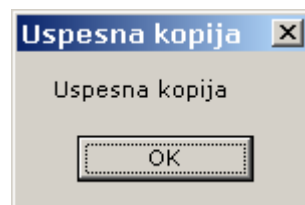
Јазици

Администраторот може да ги дефинира јазиците кои крајниот корисник ќе може да ги употребува. Овој податок е заеднички за сите корисници на еден даден компјутер.

Корисникот потоа може да го избере јазикот со кој сака да работи. Со промена на оваа вредност во менито, целиот интерфејс се преведува, вклучувајќи ги и информациите од базата на податоци (како листата на болести, листата на старосни групи итн).

Копии

Администраторот го има дефинирано начинот на кој податоците се копираат со притискање на копчето **Копирај ја базата на податоци**. Така, кога корисникот ќе го притисне ова копче, треба да ја добие единствено следнава порака:

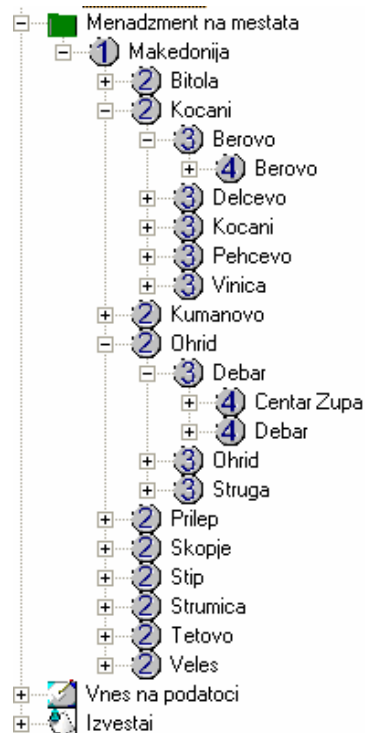
Во случај да не се појави оваа порака, корисникот треба да го контактира администраторот за да го провери начинот на копирање и моменталната расположива меморија на дискот.

2. Менаџмент на местата

Овој модул овозможува корисникот да управува со листата на пријавни единици и на местата кои можат да испраќаат податоци до централниот систем. Оваа листа на места е дефинирана како хиерархија чиј број на нивоа е дефиниран од страна на администраторот.

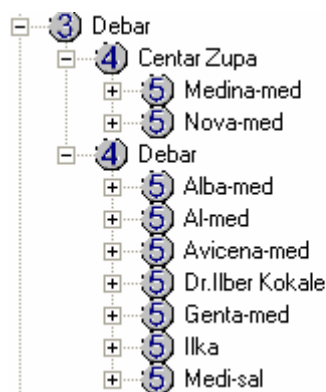
Хиерархија на местата

Оваа хиерархија на локациите е претставена на дрвото под називот Менаџмент на местата и изгледа вака:

Со проширување и стеснување на јазлите како што беше опишано во претходното поглавие, корисникот може да управува со оваа хиерархија на места. Иконата пред името на местото го претставува нивото на местото; земјата, Македонија, е првото ниво во овој пример.

Секое место во кое софтверот е инсталиран ќе ја гледа оваа хиерархија почнувајќи од сопственото место. Така, во претходниот пример, ако софтверот е инсталиран во регионот „Дебар“, на корисниците во овој регион ќе им биде прикажана следната хиерархија на екранот:

Детали на местата

Кога ќе се притисне на едно место, ова место станува селектирано (истакнато во сино) и десната страна од екранот станува прозорец кој овозможува читање и модификување на информациите поврзани со ова место, како што е покажано подолу:

Detali za mesto Bitola

Iminja i sifri

Ime: Bitola Kratenka: Bitol
Kratka Geosifra: 04 Zemja kratka Geosifra: 04
Globalna Geosifra: MKD4 Zemja globalna Geosifra: MKD4
HM Geosifra: MKP00100000000000000000 Nivo: Region

Detali za ustanovata

Struktura: Javna Specijalnost: Opsta
Nadzor: Sentinel Tip na ustanova: Bolnica

Kontakt lice

Ime na kontakt lice: Spasenovski Vladimir Telefon: 047 208 100
E-mail na kontakt lice:

Drugi informacii

Se koristi: Broj na podedinici: 99 Broj na kreveti: 99 Opatena populacija: 99

Deca vo mesto

Kratenka	Ime	Se koristi
Bitol	Bitola	☒
Demir	Demir Hisar	☒
Kicev	Kicevo	☒
Resen	Resen	☒
*		☐

Populacija vo mesto

Godina	Starosna grupa	Pol	Populacija
2007			188700
2008			188700
2009			188700
*	0		0

Во овој прозорец можат да се модификуваат следниве информации:

- **!** Име на местото
- Кратенка за местото
- **!** Кратката Геошифра: Уникатна шифра во листата на јазли од исто ниво (места со ист родител) која се користи за примање и испраќање. Оваа шифра автоматски се пресметува кога се внесува ново место. Таа може да биде променета, но тоа треба да се прави претпазливо бидејќи треба да биде уникатна помеѓу сите јазли од исто ниво.
- Глобална Геошифра: Уникатна шифра во целата база на податоци. Таа е врска помеѓу кратките Геошифри на родителите на ова место и самото место. Оваа шифра автоматски се пресметува кога се внесува ново место и не може да се промени рачно.
- Геошифрата за земјата: Ова поле може да се користи за веќе постоечки систем на кодирање во земјата.

- Глобална Геошифра за земјата: Глобална Геошифра базирана врз кратката Геошифра на земјата, но која може рачно да се модификува.
- ХМ Геошифрата Ако за местото постои шифра за Здравствено Мапирање (Health Mapper), ова ќе биде дадено од администраторот. Во овој случај, шифрата ќе може да се избере од мени и да се користи за мапирање.

Детали на установата

Овој дел од екранот му овозможува на корисникот да ги дефинира деталите на местото.

Податоците кои овде можат да се изменат зависат од листата дадена од администраторот. Подоле следуваат некои примери:

- Структурата (на пр. јавна или приватна)
- Тип на надзор (на пр. повремени или рутински)
- Специјалност (на пр. општа или за преносливи болести)
- Тип на установа (на пр. Болница, Амбуланта)

Контакт лице

Тука корисникот може да ги модификува податоците за контактите за ова место. Податоците што тука можат да бидат менувани се:

- Името на контактот
- Е-мејл адресата на контактот
- Телефонскиот број на контактот

Други информации

Корисникот тука може да ги дефинира податоците поврзани со самото место:

- **!** Фактот дали се користи или не. Кога местото веќе не испраќа податоци, корисникот може да сака да ги сочува информациите за тоа место, како што се неговите деца и извештаите кои ова место ги подготвило во минатото. Затоа наместо да го отстрани местото, корисникот може да дефинира дека тоа повеќе не се користи со отштиклирање на квадратчето „Се користи“
- Бројот на поединици
- Бројот на кревети
- Достапна популација

Деца во место

Во овој дел од екранот, корисникот може да ја модификува листата на деца за селектираното место (ако е администратор):

- **!** Да модификува име на децата и кратенка
- **!** Да дефинира дали тоа место-дете се користи или не
- Да додава деца

- Да брише деца (со притискање на квадратчето пред линијата и притискање БРИШИ)

Популација во место

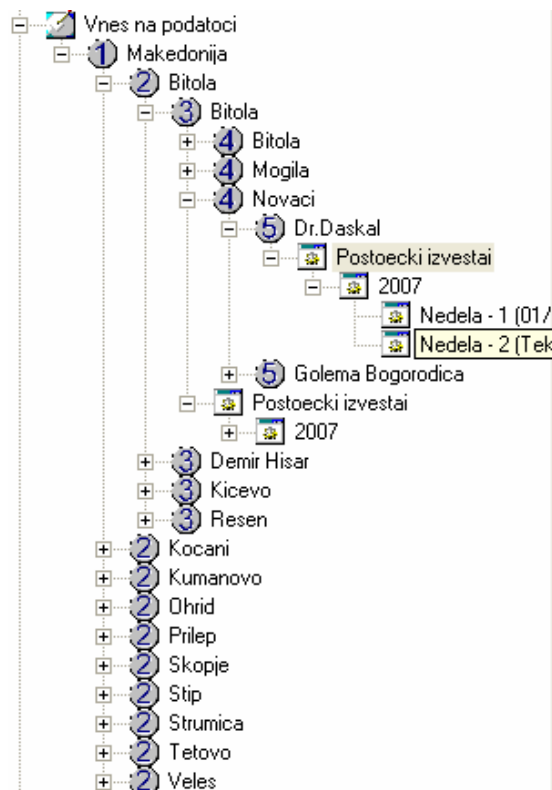
Ако корисникот е администратор, тој/таа тука може да ја дефинира популацијата за местото за дадена година, старосната група и полот. Најчесто се достапни информации само за вкупната популација. Другите полиња (возраст, пол) во овој случај остануваат празни.

Празнина: Податоците за популацијата треба да се внесуваат само за најниското ниво за кое податоци за популацијата се достапни. Пресметувањето за повисоките нивоа ќе се направи автоматски (види го делот Места во Упатството за администратори).

3. Внес на податоци

Овој модул му овозможува на корисникот да ги види, модификува и создава извештаи за секое од местата.

Во дрвото од левата страна може да се види внес на податоци наречен „Основен јазол“. Со проширување на овој јазол, се прикажува хиерархијата која ги покажува местата како што е опишано во претходното поглавие, како и јазол „Постоечки извештаи“ за секое од местата кои веќе испратиле податоци.

Листата на места му дозволува на корисникот да се движи и да го најде местото за кое сака да ги прегледа, модификува или додаде податоците. Јазолот „Постоечки извештаи“ и неогивте деца му дозволуваат на корисникот да ја прегледа хиерархијата на постоечките извештаи за ова место.

Прегледување и модифицирање на извештаите

Ако податоците за едно место се веќе внесени, ќе постои јазол наречен „Постоечки извештаи“. Со проширување на овој јазол, се отвора листа на години која ја претставува годината за која постојат податоци за избраното место.

Со проширување на тие години, се отвора листа со временски единици за кои се внесени извештаи. Во зависност од поставеноста на системот, временска единица може да претставува:

Ден

Недела (во моментот се користи оваа временска единица)

Месец

Тромесечие

Година

Со селектирање на една од овие временски единици, се отвораат прозорци кои можат да бидат малку различни во зависност од конфигурацијата која ја одбрал администраторот. Најкомплетната верзија на овој прозорец овозможува корисникот да ги модификува следниве податоци:

- Името на местото и неговото ниво (не може да се менува)
- Типот на временската единица (неделно, дневно...)
- Годината (ова по правило е тековната година)
- Временската единица според избраниот Тип на временска единица и првиот ден од оваа единица (на пр. за неделно, првиот ден од неделата)
- Првиот ден од временската единица (како датум) ќе биде покажан подолу
- Геошифрата на местото (не може да се менува)
- Датумот на внесување на податоците кога избраниот извештај бил создаден (и ова не може да се менува)
- Датумот на примање на податоците
- Датумот на последната промена на овој извештај. Овој датум се користи подоцна за да се дефинира кој извештај ќе биде испратен на повисоко ниво.

Самите вредности од извештајот можат да бидат внесени на следниов начин:

- **Детални податоци:** Податоци за секоја од болестите. Види го поглавието „Детална табела на податоци“
- **Глобални податоци:** Податоци поврзани со овој извештај (на пример, вкупно посети, број на смртни случаи). Оваа табела може да не е видлива, во зависност од конфигурацијата на софтверот.
- **Податоци за популацијата:** Една единствена линија во која корисникот може да внесе податоци врзани со популацијата по старосни групи и пол. Оваа табела може да не е видлива, во зависност од конфигурацијата на софтверот.

Копчето **Избриши го извештајот** му овозможува на корисникот целосно да го отстрани избраниот извештај.

Izbrisi go izvestajot
Izvestaj na podatoci

Mesto: Dr.Daskal (Prijavna edinica)

Tip na vremenska E Nedela

Godina 2007

Vremenska edinica Nedela 2 - 08/01/2007

Prv den od nedelata 08/01/2007

Sifra na zemjata MK04010302

GeoSifra MK04010302

ci za datumot na vnesuvanje 14/09/2007

Data na primanje 12/09/2007

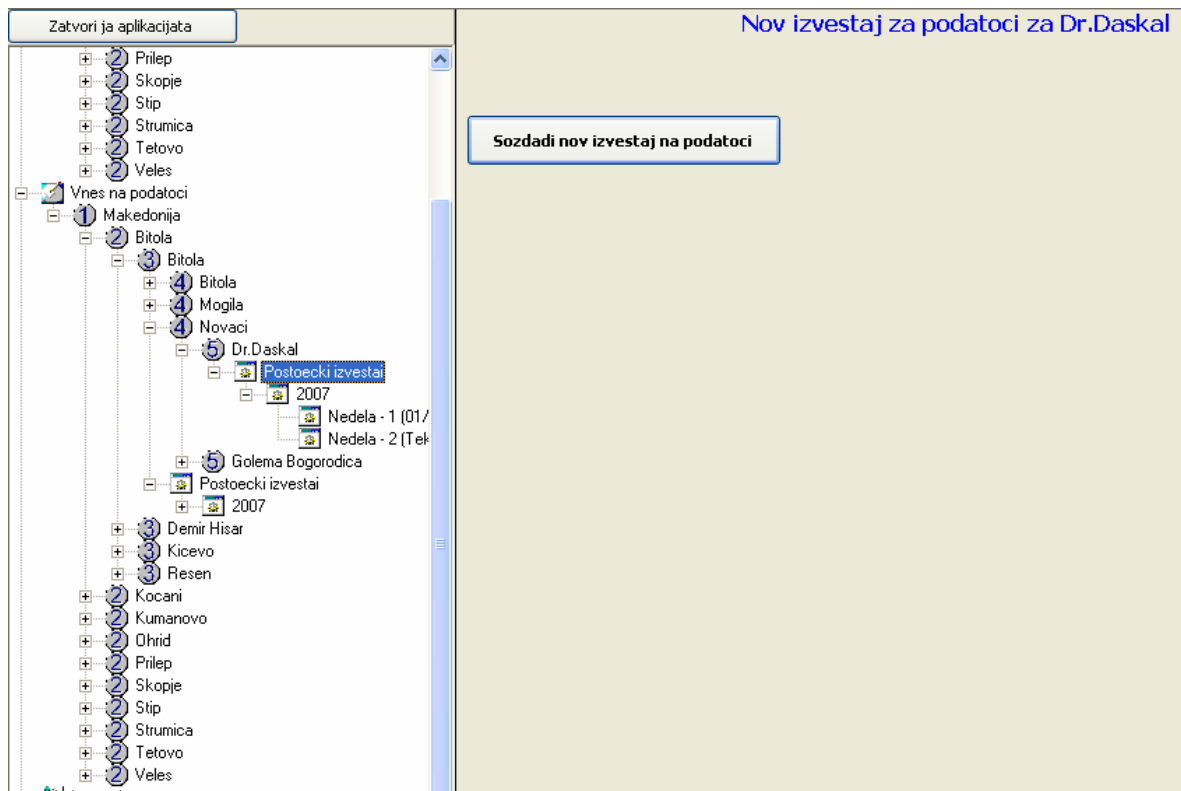
Posledna promena 14/09/2007 15:12:47

Detalni podatoci
Popolni so nuli

	Slucai				
	0-6 godini	7-19 godini	20-59 godini	60+ godini	
Infekcija na gorni respiratorni patista	15	72	0	5	92
Infekcija na dolni respiratorni patista	44	5	22	3	74
▶ Isipna treska	15	56	47		82
Meningo encefalitis	0	0	0	0	0
Vodena dijarea	0	0	0	0	0
Krvava dijarea	0	0	0	0	0
Akutna infektivna zoltica	0	0	0	0	0
Akutna hemoragiczna treska	0	0	0	0	0

Создавање нов извештај

Ако во дрвото корисникот го селектира името на местото или јазолот „Постоечки извештаи“, ќе биде прикажан следниов прозорец:

Избраното место одредува за кое место ќе биде создаден извештај. Со притискање на копчето „Создади нов извештај“, новиот извештај по правило ќе ги содржи следните информации:

- Името на местото и неговото ниво (не може да се менува)
- ! Типот на временската единица (неделно, дневно...)
- ! Годишната (ова по правило е тековната година)
- ! Временската единица според избраниот Тип на временска единица и првиот ден од оваа единица (на пр. за неделно, првиот ден од неделата)

Ова е автоматски временската единица по последното внесување. На пример, ако последниот внес на податоци е за неделата 2007-34, создадениот извештај ќе биде за неделата 2007-35.

- Првиот ден од временската единица (како датум) ќе биде покажан подолу
- Геошифрата на местото (не може да се менува)
- Датумот на внесување на податоците кога избраниот извештај бил создаден (и ова не може да се менува)
- Датумот на примање на податоците
- Датумот на последната промена на овој извештај. Овој датум се користи подоцна за да се дефинира кој извештај ќе биде испратен на повисоко ниво.

Откако корисникот ќе ја дефинира листата на податоци, тој/таа може да ги внесе податоците во однапред дефинираните табели:

- **Детални податоци:** Податоци за секоја од болестите. Види го поглавието „Детална табела на податоци“. Оваа табела може да не е видлива, во зависност од конфигурацијата на софтверот.
- **Глобални податоци:** Податоци поврзани со овој извештај (на пример, вкупно посети, број на смртни случаи). Оваа табела може да не е видлива, во зависност од конфигурацијата на софтверот.
- **Податоци за популацијата:** Една единствена линија во која корисникот може да внесе податоци врзани со популацијата по старосни групи и пол. Оваа табела може да не е видлива, во зависност од конфигурацијата на софтверот.

Копчето **Избриши го извештајот** му овозможува на корисникот целосно да го отстрани избраниот извештај.

Забелешка: Ако биде создаден нов извештај – и истиот биде затворен без да се внесат никакви податоци- тогаш овој извештај ќе биде сочуван како извештај во кој сите ќелии се празни. Ваквиот извештај може да се избрише како што е опишано погоре со кликане на копчето „Избриши го извештајот“.

The screenshot shows the EWARN software interface. On the left is a tree view of locations and reports. The main area is titled 'Izvestaj na podatoci' and contains several form fields and a table.

Form Fields:

- Izbrisi go izvestajot:** A button to delete the report.
- Mesto:** Dr.Daskal (Prijavna edinica)
- Sifra na zemjata:** MK04010302
- GeoSifra:** MK04010302
- Tip na vremenska E:** Nedela (dropdown)
- Godina:** 2007
- ci za datumot na vneshuvanje:** 14/09/2007
- Vremenska edinica:** Nedela 3 - 15/01/2007 (dropdown)
- Data na primanje:** (empty)
- Prv den od nedelata:** 15/01/2007
- Posledna promena:** 14/09/2007 15:33
- Detalni podatoci:** A button to view detailed data.

Table: Slucai

	0-6 godini	7-19 godini	20-59 godini	60+ godini	
Infekcija na gorni respiratorni patista					0
Infekcija na dolni respiratorni patista					0
Isipna treska					0
Meningo encefalitis					0
Vodena dijarea					0
Krvava dijarea					0
Akutna infektivna zoltica					0
Akutna hemoragiona treska					0

Детална табела на податоци

Штом корисникот ќе ја дефинира листата на податоци која го идентификува извештајот, тој/таа може да ги внесе информациите во однапред дефинираната табела.

Оваа табела може да се разликува за секоја конфигурација на софтверот.

Во редовите секогаш е прикажана листата на болести кои треба да бидат пријавени за избраниот тип на временска единица. На пример, ако *исипната треска* и *крвавата дијареа* треба да се пријавуваат неделно, тие ќе се појавуваат во табелата кога во менито за „Тип на временска единица“ ќе биде избрано *неделно*.

Во колоните може да се појават четири различни конфигурации:

Само индикатори: На пример, корисникот треба да ги внесе само бројот на случаи и/или бројот на смртни случаи.

Индикатори и старосни групи: На пример, корисникот треба да ги внесе бројот на случаи и бројот на смртни случаи за секоја од однапред дефинираните старосни групи (пре-дефинирани од администраторот).

Индикатори и пол: На пример, корисникот треба да ги внесе бројот на случаи и бројот на смртни случаи за секој пол посебно (внесен од администраторот).

Индикатори, старосни групи и пол: На пример, корисникот треба да ги внесе бројот на случаи и бројот на смртни случаи за секоја од пре-дефинираните старосни групи и за секој пол посебно (претходно дефинирани од администраторот).

Најцелосната верзија на оваа табела ќе изгледа вака:

	Slucai				
	0-6 godini	7-19 godini	20-59 godini	60+ godini	
Infekcija na gornj respiratorni patista	0	0	0	0	0
Infekcija na dolni respiratorni patista	0	0	0	0	0
Isipna treska	0	0	0	0	0
Meningo encefalitis	0	0	0	0	0
Vodena dijarea	0	0	0	0	0
Krvava dijarea	0	0	0	0	0
Akutna infektivna zoltica	0	0	0	0	0
▶ Akutna hemoragicna treska	0	0	0	0	0

За внесување на податоците: Селектирајте ја ќелијата и внесете ја вредноста (само броеви)

За да се движите помеѓу ќелиите, користете ги копчињата TAB и ENTER од тастатурата.

Ако сите или скоро сите вредности се 0, може да се употреби и копчето **Пополни со нули** со што ќе се внесе вредноста 0 за секоја од празните ќелии.

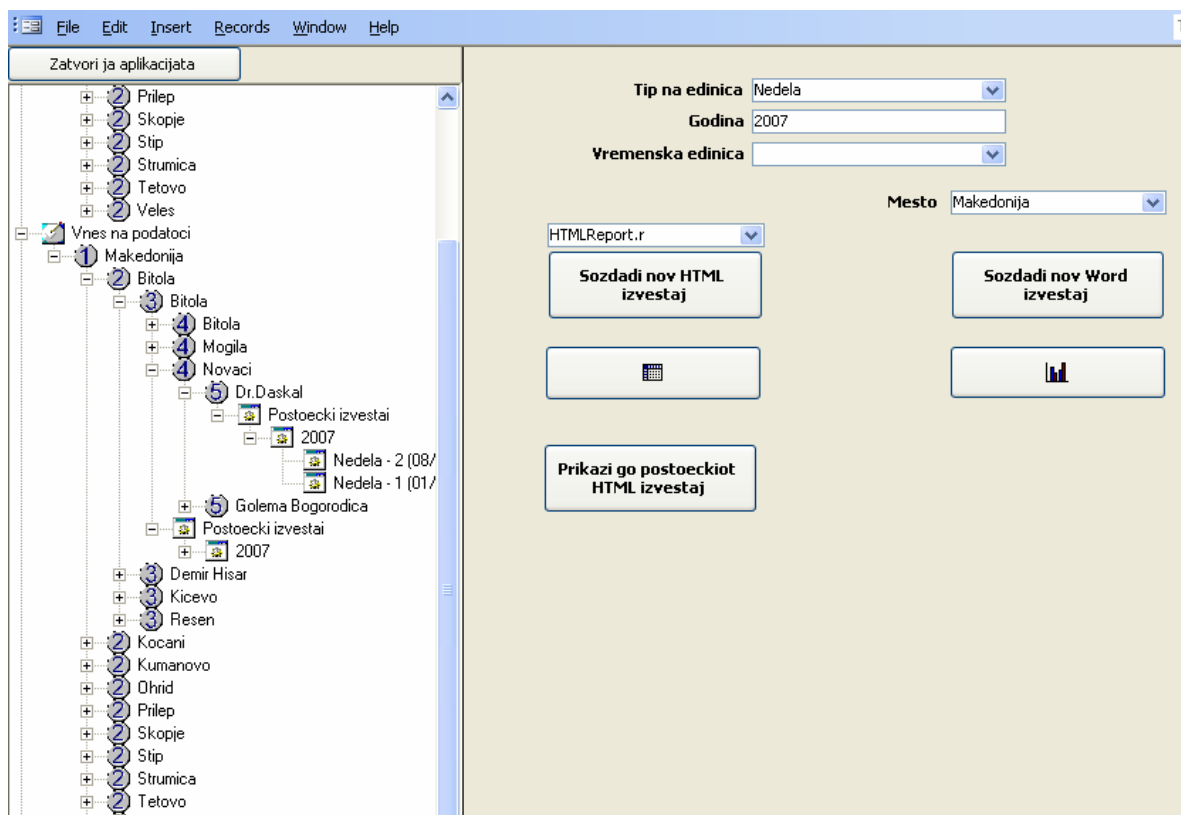
4. Извештаи

Можат да се креираат 3 типа на извештаи:

- Глобален извештај во Word формат
- Однапред дефиниран извештај
- XHTML извештај кој ги прикажува табелите и графициите

Глобалниот Word и XHTML извештаите

Со притискање на јазолот **Извештаи**, се прикажува следниот прозорец:

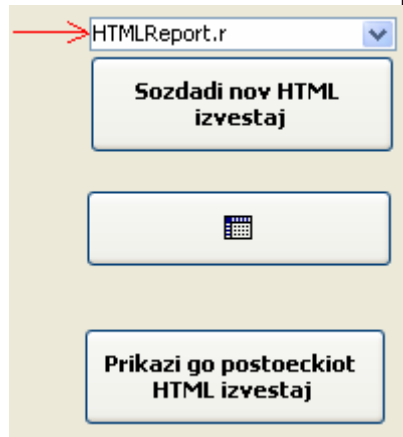
Задолжителни полиња:

- ! Тип на временска единица
- ! Година
- ! Временска единица
- ! Место (задолжително само за Word извештајот)

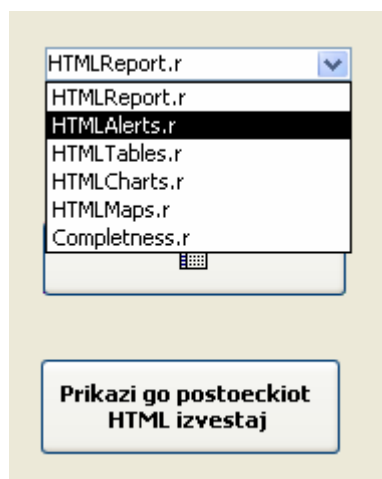
Со притискање на копчето **Започни извештај**, на корисникот му се прикажува комплетниот Word извештај за избраното место кој може да се модификува.

Интерактивниот XHTML извештај:

Ако се избере HTMLReport.r, ќе биде произведен целиот XHTML извештај. Тоа може да потрае неколку минути соодветно со поставеноста на системот. Во овој извештај се прикажуваат табелите и графичите за секое место и за секое ниво на пријавување.

Ако треба да се произведе само еден дел од него, корисникот може да избере од листата, на пример само HTMLAlerts.r. Во тој случај ќе бидат создадени само Алертите.

Главната страница за XHTML извештајот е наречена Indeks.html и е лоцирана во папката WWW од EWARN апликацијата.

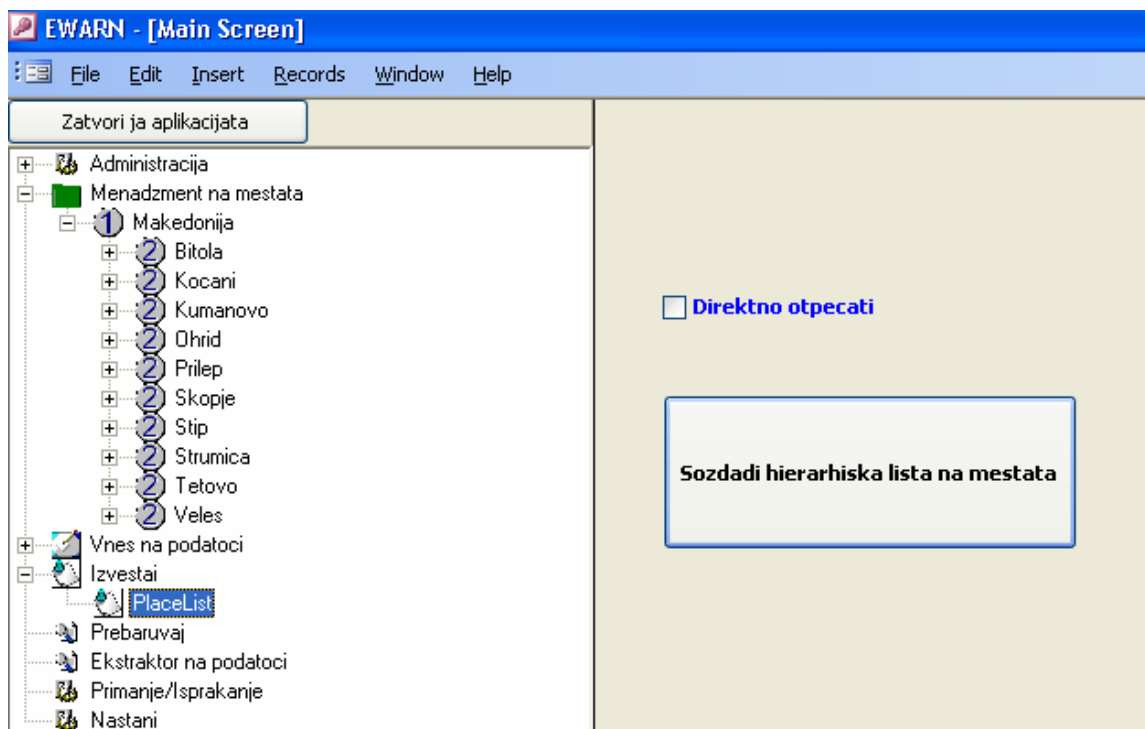
На горниот дел од страната на секој од произведените XHTML страници се наоѓа датумот на создавање на истата.

Однапред дефинирани извештаи

Со проширување на јазолот „Извештаи“, се прикажува листата на едноставни извештаи, однапред дефинирани од администраторот.

Со селектирање на еден од тие извештаи, се појавува следниов прозорец:

Со притискање на копчето **Создади хиерархиска листа на местата**, извештајот или:

- Се појавува на екранот, ако не е селектирано квадратчето „Директно отпечати“
- Директно се отпечатува, ако е селектирано квадратчето „Директно отпечати“.

5. Пребарувај

Со притискање на јазолот „Пребарувај“, се отвора прозорец кој овозможува пребарување на извештаите.

Корисникот не треба да ги дефинира сите полиња со цел да го започне пребарувањето, туку само оние кои му се потребни како критериуми.

Овој прозорец може да се разликува во зависност од конфигурацијата избрана од администраторот. Најкомплетната верзија на овој прозорец изгледа вака:

Prebaruvaj izvestai

Sindrom

Starosna grupa

Indikator

Tip na vremenska E Nedela

Godina 2007

Vremenska edinica

Vrednost

Izvestai koi nemaat podatoci

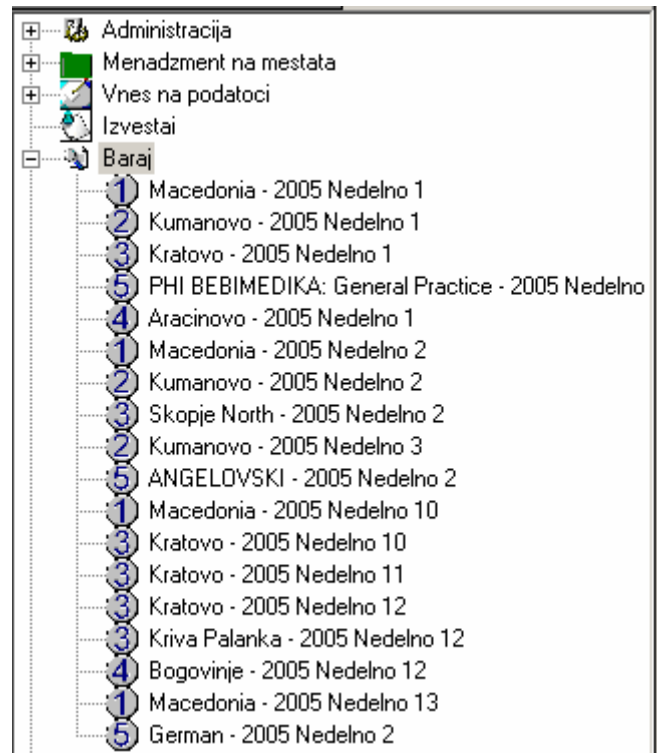
Prebaruvaj

Како критериуми можат да бидат избрани следниве:

- Синдром
- Старосната група
- Индикаторот (случаи, смртни случаи...)
- Тип на временската единица
- Годината
- Временската единица
- Извештаи кои немаат податоци (празни табели)
- Вредноста внесена од корисникот во извештајот

Кога корисникот ќе притисне на копчето **Пребарувај**, софтверот пребарува во базата на податоци за да ги најде сите извештаи кои ги исполнуваат одбраните критериуми.

Ако ниту еден извештај не ги исполнува критериумите, нема да биде излистан ниту еден извештај на левата страна од екранот. Ако еден или повеќе извештаи одговараат на критериумите, овие извештаи ќе бидат прикажани во дрвото како деца на јазолот *Пребарувај*.

Со притискање на **Извештај**, се прикажуваат деталите од овој извештај како што е на следниов прозорец:

Zatvori ja aplikacijata

- Administracija
- Menadzment na mestata
- Vnes na podatoci
- Izvestai
- Prebaruvaj
 - Aleksandar Medika - 2007 Nedela 2
 - Avicena - 2007 Nedela 2
- Ekstraktor na podatoci
- Primanje/Isprakanje
- Nastani

Izbrisi go izvestajot Izvestaj na podatoci

Mesto: **Aleksandar Medika (Prijavna ed)** Sifra na zemjata **MK05040103**

Tip na vremenska E: Nedela GeoSifra **MK05040103**

Godina: 2007 Data na primanje

Vremenska edinica: Nedela 2 - 08/01/2007 Posledna promena: 26/08/2007 12:02:33

Prv den od nedelata: 08/01/2007 Detalni podatoci Popolni so nuli

	Slucai			
	0-6 godini	7-19 godini	20-59 godini	60+ godini
Infekcija na gorni respiratomi patista	1	0	0	0
Infekcija na dolni respiratomi patista	2	0	0	0
Isipna treska	3	0	0	0
Meningo encefalitis	4	0	0	0
Vodena dijarea	5	0	0	0
Krvava dijarea	6	0	0	0
Akutna infektivna zollica	7	0	0	0
▶ Akutna hemoragijna treska	8	0	0	0

6. Екстрактор на податоци

Со притискање на јазолот „Екстрактор на податоци“, се прикажува прозорец кој овозможува да:

- Се дефинираат податоците кои треба да бидат екстрахирани
- Да се агрегираат податоците на избраното ниво
- Да се испратат податоците до формати за трето лице
- Да се сочува креираното прашање

Овој прозорец може да варира во зависност од конфигурацијата дефинирана од администраторот (некои делови може да недостапуваат).

Најцелосната верзија на овој прозорец изгледа вака:

The screenshot shows the 'Ekstraktor (filter) na podatoci' interface. On the left is a sidebar with a tree view containing items like 'Administracija', 'Menadzment na mestata', 'Vnes na podatoci', 'Izvestaj', 'Prebaruvaj', 'Ekstraktor na podatoci', 'Primanje/Isprakanje', and 'Nastani'. The main area is titled 'Ekstraktor (filter) na podatoci' and contains several sections: 'Site mesta' with a list containing 'Makedonija' and buttons for 'Dodadi mesto plus deca', 'Dodadi mesto', 'Otstrani mesto', and 'Otstrani gi site mesta'; 'Izberi staraosna grupa' with 'Site grupi' (0-6, 7-19, 20-59, 60+ godini) and 'Izbrani grupi'; 'Izberi indikator' with 'Site indikator' (Slucui) and 'Izbrani indikator'; and a filter section 'Izvestaj Od' with dropdowns for 'Tip' (Nedela), 'Godina' (2007), 'Izska edinica', 'Sindrom', and 'Agregirano na'. At the bottom are buttons for 'Isprati vo MS Excel', 'Vidi rezultat', 'Isprati kako mdb', 'Isprati vo DBase', and 'Zacuvaj go filterot'.

Избирање на места

Ако корисникот не го измени овој дел од прозорецот, тогаш сите места ќе бидат избрани за екстракција на податоците.

Под **Сите места** може да се види целосната хиерархија на местата.

Под избраните места може да се види листата на места избрани за екстракција на податоци.

Кога корисникот избира место во листата „Сите места“, тој/таа може:

- Да го помести во листата „Избрани места“ притискајќи на **Додади место**
- Да го помести местото и неговите деца во листата „Избрани места“ притискајќи на **Додади место плус деца**

Кога корисникот избира место во листата „Избрани места“, тој/таа може да го отстрани било кое место од таа листа со притискање на Отстрани место.

На пример, во следниов прозорец, Дебар и сите негови деца треба да бидат дел од екстракцијата на податоци. Дебар било избрано со притискање на **Додади со деца**.

Притоа Дебар се наоѓа на 3-то ниво (подрегион) и во делот Избрани места ќе бидат додадени сите негови деца од 4-то (општинско) и 5-то (пријавна единица) ниво. Поради тоа во Избрани места се додадени двете општини во Дебар: Центар Жупа и Дебар и сите амбуланти кои припаѓаат на овие две општини

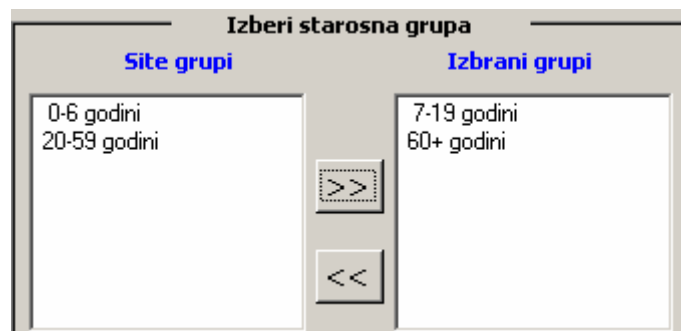
Избирање на старосни групи

Ако администраторот дефинирал дека старосните групи ќе бидат пријавени, тогаш во конкретната конфигурација овие избори ќе бидат присутни.

Принципот за избирање на екстрахираните податоци е ист како и за избирањето на местата опишано во претходното поглавие.

Со користење на копчињата >> и <<, корисникот може да дефинира дали сака полот или старосната група да бидат дел од екстрахираните податоци.

На пример, во горниот прозорец се избрани само податоците за лица од 7-19 години и лица над 60 годишна возраст

Избирање индикатори

Индикаторите кои треба да се екстрахираат се избираат со користење на овој дел од прозорецот:

Со ова подесување на софтверот возможно е да се екстрахираат само податоците поврзани со случаи. На истиот начин како и погоре се одбира индикаторот Случаи со кликање на >>

Избирање на опсегот на датуми и болести

Со користење на овие полиња може да се дефинира опсегот на датуми, како и синдромите за кои треба да се екстрахираат податоците и овие податоци да се агрегираат на некое ниво од менито. Ова агрегирање ќе ги сумира сите вредности од сите нивоа пониски од избраното.

Доколку сакаме да добиеме збирни податоци за сите синдроми од 5 до 10 недела сумирани на ниво на подрегион во делот Временска единица треба да се внесе 5 и 10 полето за синдром да се остави празно бидејќи треба да се опфатат сите синдроми и во делот агрегирано да се одбере подрегион. Со одбирање на ниво на агрегација-подрегион екстрахираните податоци кои се на ниво на пријавна единица и општина(доколку има) се собираат во рамките на подрегионот под кој припаѓаат.

Izvestaj Od		Do
Tip	Nedela	
Godina	2007	2007
Vremenska edinica		
Sindrom		
Agregirano na		

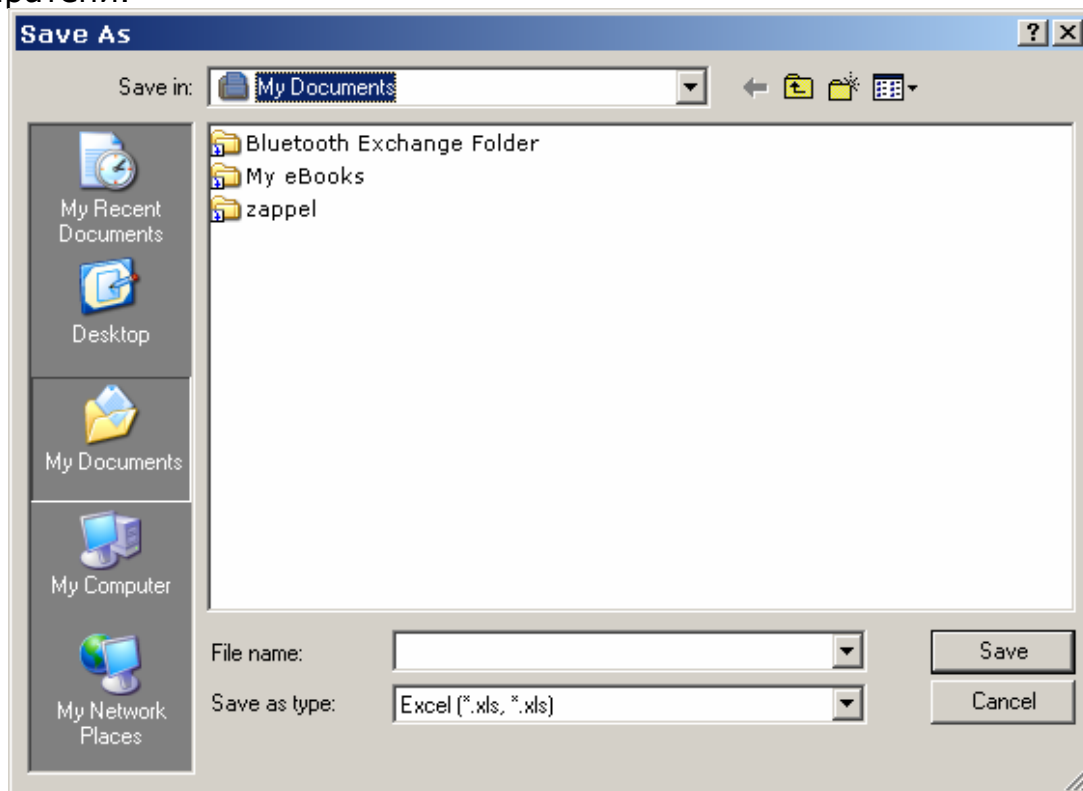
Прегледување и испраќање на резултатите

Со притискање на копчето Види резултат, се прикажува табела која ги содржи следниве информации за избраните податоци:

- Синдром
- Старосната група
- Полот
- Местото
- Годишната, Типот на временска единица и Временската единица
- Датумот
- Нивото на местото
- Геошифрата на местото
- Геошифрата на земјата на местото
- Името на родителот на местото
- Името на нивото
- Избраните индикатори и соодветните вредности

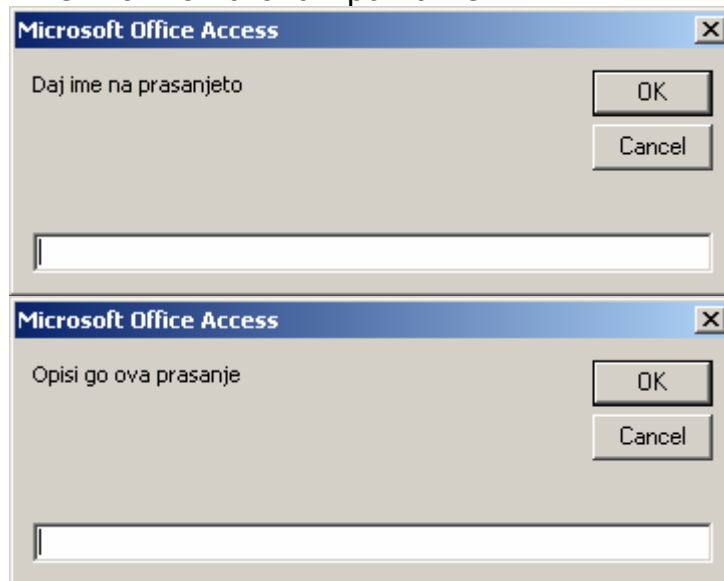
Mesto	GeoSifra na zerr	Ime na nivoto	Roditel	Nivo	Kategorija	Starosna grupa	Pol	Gr
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Akutna hemoragijna treska	0-6 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Akutna hemoragijna treska	0-6 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Akutna hemoragijna treska	7-19 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Akutna hemoragijna treska	7-19 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Akutna hemoragijna treska	20-59 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Akutna hemoragijna treska	20-59 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Akutna hemoragijna treska	60+ godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Akutna hemoragijna treska	60+ godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Akutna infektivna zoltica	0-6 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Akutna infektivna zoltica	0-6 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Akutna infektivna zoltica	7-19 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Akutna infektivna zoltica	7-19 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Akutna infektivna zoltica	20-59 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Akutna infektivna zoltica	20-59 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Akutna infektivna zoltica	60+ godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Akutna infektivna zoltica	60+ godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Infekcija na dolni respiratorni patista	0-6 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Infekcija na dolni respiratorni patista	0-6 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Infekcija na dolni respiratorni patista	7-19 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Infekcija na dolni respiratorni patista	7-19 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Infekcija na dolni respiratorni patista	20-59 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Infekcija na dolni respiratorni patista	20-59 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Infekcija na dolni respiratorni patista	60+ godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Infekcija na dolni respiratorni patista	60+ godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Infekcija na gomi respiratorni patiste	0-6 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Infekcija na gomi respiratorni patiste	0-6 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Infekcija na gomi respiratorni patiste	7-19 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Infekcija na gomi respiratorni patiste	7-19 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Infekcija na gomi respiratorni patiste	20-59 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Infekcija na gomi respiratorni patiste	20-59 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Infekcija na gomi respiratorni patiste	60+ godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Infekcija na gomi respiratorni patiste	60+ godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Isipna treska	0-6 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Isipna treska	0-6 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Isipna treska	7-19 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Isipna treska	7-19 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Isipna treska	20-59 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Isipna treska	20-59 godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Isipna treska	60+ godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Isipna treska	60+ godini		
Aleksandar Medika	MK05040103	Prijavna edinica Pehcevo		5	Krvava dijarea	0-6 godini		
Avicena	MK07020102	Prijavna edinica Makedonski Brod		5	Krvava dijarea	0-6 godini		

Со притискање на копчето **Испрати во MS Excel**, корисникот треба да го дефинира документот (фајлот) во кој податоците ќе бидат испратени.

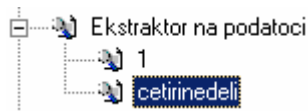

Сочувување и модифицирање на филтерот

Кога корисникот притиска на копчето **Зачувај го филтерот**, тој/таа треба да даде име и опис на ова прашање.

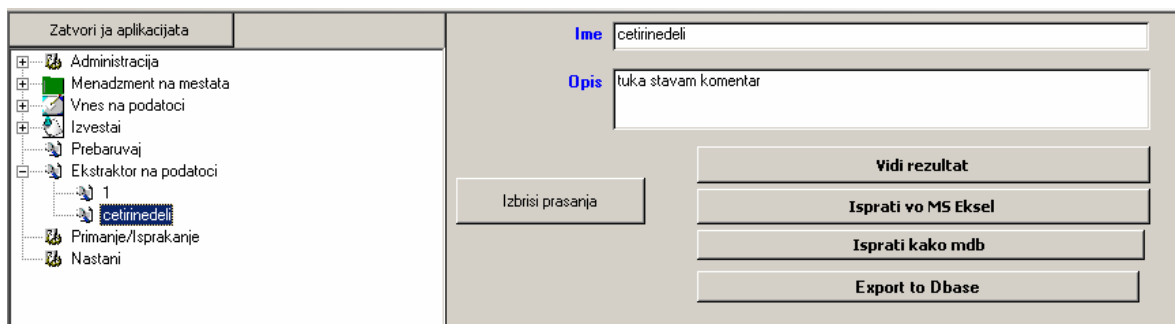
Кога ова ќе биде направено, се создава нов јазол под „Екстрактор на податоци“ со името на создадениот филтер:

Кога корисникот ќе избере сочуван филтер, се прикажува следниов прозорец кој овозможува да:

- Се прегледаат резултатите
- Се испрати во MS Excel
- Се испрати во mdb

како што е опишано во претходното поглавие.

Во овој овој прозорец се наоѓа и копчето „Избриши прашања“ кое се однесува на направените филтри и со чие кликање се брише постоечкиот филтер.

7. Примање/Испраќање

Овој модул на софтверот овозможува размена на податоците помеѓу различни места.

Со овој модул корисникот може да:

- Ги испраќа извештаите до родителот заради обновување (update)
- Прима/Внесува извештаи од пониско ниво
- Ја испраќа хиерархијата на места до друго место
- Прима/Внесува хиерархија на место од друго место

Со притискање на јазолот Примање/Испраќање, се отвора следниов прозорец:

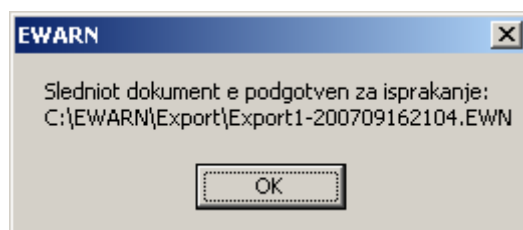
The screenshot shows a software window with a tree view on the left and two main sections on the right. The tree view includes 'Administracija', 'Menadzment na mestata', 'Vnes na podatoci', 'Izvestai', 'Prebaruvaj', 'Ekstraktor na podatoci', 'Primanje/Isprakanje', and 'Nastani'. The 'Primanje/Isprakanje' section is selected. The 'Isprakanje' section has a text field for 'Lokacija na isprakanje' with the value 'C:\EWARN\Export', two date pickers for 'Od' (12.08.2007) and 'Do' (16.09.2007), and an 'Isprati' button. The 'Primanje' section has two text fields for 'Lokacija na primanje' (C:\EWARN\Import) and 'Lokacija na primenite kopii' (C:\EWARN\ImportCopy), and a 'Primi' button.

Испраќање на податоците до наредно повисоко ниво

Со цел да ги испрати податоците до наредното повисоко ниво (родител), корисникот треба да:

1. Ги избере датумите Од и До (опсегот на датуми за кој треба да биде извршено испраќањето)
2. Притисне на копчето **Испрати**

Со тоа се создава документ во папката дефинирана од администраторот (на пример EWARN/Isprakanje), а која е видлива во полето „Начин на испраќање“. При тоа се појавува следнава порака:

Ако оваа порака не се појави, Ве молиме контактирајте го Вашиот администратор на системот.

Претходната слика дава податок каде се наоѓа документот кој треба да се испрати до наредното ниво(регион, држава) и како се вика тој документ. Документот спремен за испраќање се наоѓа на:

C:\EWARN\Export

Името на документот кој треба да се испрати е **Export1-200709162104.EWN** (види слика горе)

200709162104- година

2007**09**162104 – месец

200709**16**2104 – ден

20070916**21**04 – час

2007091621**04** – минути

Нумеричкиот дел од името на документот го означува датумот кога е креиран документот.

Извештаите испратени во документите се:

- Извештаите кои биле создадени за дефинираниот опсег на датуми
- Извештаите кои биле модификувани за време на тој опсег на датуми.

Овој документ потоа треба да се испрати по електронски пат до наредното ниво(регион, држава).

Овој документ може да биде вментат во e-mail или ископиран на дискета или друг тип на мемориски медиум (CD, USB и слично). Документот може да биде лоциран во папката за испраќање (на пр. EWARN/Export).

Внесување податоци од пониско ниво

Со цел да се започне внесувањето, повисокото (родителското) ниво треба да ги ископира документите испратени од пониското ниво (децата) во папката дефинирана во полето „Локација на примање“ (на пр. EWARN\Import). Овие документи имаат екстензија .EWN.

Потоа корисникот треба да притисне на копчето **Внеси** и сите документи од таа папка ќе бидат внесени.

Процесот на внесување создава нови извештаи и ги дополнува извештаите кои биле изменети.

Штом ќе бидат внесени, документите се копираат во директориумот дефиниран во „Локација на примените копии“ (на пр. EWARN\ImportCopy). Документите од оваа папка можат да бидат избришани или зипувани (компресирани) од време на време со цел да се ослободи простор на хард дискот.

Забелешка: Ова треба да се прави само откако копирањето е веќе извршено.

8. Настани

Со притискање на јазолот Настани, се отвора прозорец кој овозможува креирање, бришење и модификување на листата на настани.

Во овој формулар се внесуваат податоци за настаните поврзани со прибирањето на податоци, но исто така и од другите извори на податоци со потенцијален ризик за јавното здравје каде е потребно набљудување или преземање акција.

Доколку се одбере ипцијата „Покажи ги само незавршените настани“ ги прочистува податоците така да бидат прикажани само оние настани кои сеуште не се затворени.

Податоци кои можат да бидат внесени:

- Датум на настанот: Датумот кога настанот се случил.
- Опис: Опис на настанот. Ова може да биде почетен опис, но исто така и продолжување, на пример:
2007/11/11: Епидемија на дијареа во детска градинка. 10 заболени деца.
2007/11/13: Информацја дека уште 15 деца од околното школо се заболени.
2007/11/13: Земени се примероци на столица.

- Тип на извор: Почетниот тип на информација, на пр. Регистар, Весник и слично.
- Потекло на изворот: Лицето или изворот на информација, на пр. приватен лекар Г-дин. Х.
- Ризик за јавното здравје: Дали настанот претставува потенцијален ризик за јавното здравје?
- Тип на акција која треба да се преземе: Каква акција е потребна на почетокот, на пр. испитување, набљудување, не е потребно преземање акција... Подетален опис може да се даде во полето Опис.
- Преземен чекор: Каков чекор бил преземен на почетокот, на пр. телефонски повик до одговорното здравствено лице во реонот. Подетален опис може да се даде во полето Опис.
- Одговорно лице: Лицето кое е одговорно за следење на овој настан.
- Датум на затворање: Датумот кога настанот бил затворен. Тоа значи дека никаква понатамошна акција не е потребна или возможна.